

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - В А Р Н А
ЦЕНТЪР ЗА МАГИСТЪРСКО ОБУЧЕНИЕ
КАТЕДРА „СЧЕТОВОДНА ОТЧЕТНОСТ“

УТВЪРЖДАВАМ:

Ректор:

(Проф. д-р Пл. Илиев)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: “СЧЕТОВОДСТВО НА КАПИТАЛОВИТЕ ДРУЖЕСТВА”

ЗА СПЕЦ: „Счетоводство и контрол“ - СС; ОКС „магистър“

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 5; СЕМЕСТЪР: 9;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 75 ч.

КРЕДИТИ: 8

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО(часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
т. ч.		
• ЛЕКЦИИ	30	2
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	45	3
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	165	-

Изготвили програмата:

1.
(гл.ас.д-р П.Захариев)

2.
(гл.ас.д-р Н.Попова-Йосифова)

Ръководител катедра:
„Счетоводна отчетност“ (доц. д-р Слави Генев)

I. АНОТАЦИЯ

Учебната програма по дисциплината "Счетоводство на капиталовите дружества" е изготвена за целите на магистърско обучение по счетоводство. Дисциплината е специална и надгледваща, като е базирана върху знанията, придобити от студентите по предходно изучавани счетоводни дисциплини от общ характер. В резултат на изучаване на дисциплината студентите придобиват специални знания, допълващи тези дисциплини, а това разширява обхвата на техните умения и дава съществено предимство при последваща реализация в стопанската практика на големите корпоративни структури.

Логико-методологическият подход при изнасяне на лекционния материал акцентира върху няколко последователни тематични кръга, разглеждащи финансово-управленските решения при капиталовото финансиране на акционерното дружество; финансово-отчетните особености на дълговото финансиране чрез облигации, схемите за разпределение на печалбата в акционерните дружества, дивидентната политика и основните финансови индикатори, които я характеризират.

Разглеждането на счетоводната концепция като динамична и вариантна система от подходи позволява на студентите да изградят завършена представа за счетоводството като интегрален модул на системата "финансово управление". Онагледяването на лекционния материал с примери и казуси, както и решаването на конкретни тестове и задачи на семинарните занятия съществено намалява абстрактността и позволява лесна адаптация към изработването на конкретни финансово-управленски схеми и отчетни модели в разглежданата правна форма.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
Тема 1. Място на финансово-счетоводната система във финансово-управленската схема. Дефиниция на интегрален подход при изследване на финансово-ориентираните проблеми в акционерните дружества.		1		
1.1.	Дефиниция на интегрален методологически подход в духа на съвременната счетоводна концепция.			
1.2.	Аспекти на проявление на съвременната финансово-счетоводна концепция в системата на финансов мениджмънт.			
Тема 2. Сравнителен анализ на вариантите на първоначална капиталова структура. Избор на вид на акциите.		1	1	
2.1.	Избор на капиталов инструмент-„обикновени или привилегирани акции”			
2.2.	Финансово-управленски съображения, свързани с избора между поименни акции и акции на приносител.			
Тема 3. Финансово-управленски решения при определяне оценката на емитираните акции. Отчетна трактовка на емисионните разлики.		2	3	
3.1.	Избор на номинална стойност и подходи за нейното определяне			

3.2.	Методически подход за определяне емисионната стойност на акциите			
3.3.	Счетоводна трактовка на разликата между номиналната и емисионната стойност			
Тема 4. Организационни и финансово-отчетни основи на първоначалната емисия на акции. Емисионни варианти. Аналитична схема за отчитане на формирация се основен капитал. Счетоводно отчитане на емисионните разходи (разходи по учредяване).		2	3	
4.1.	Основни емисионни варианти. Организационни и финансово-счетоводни процедури			
4.2.	Етапи на учредяване на акционерното дружество. Формиране на основния капитал			
4.3.	Счетоводно третиране на плащанията по повод регистрацията на дружеството			
Тема 5. Правна, данъчна и счетоводна трактовка на непаричните вноски. Правни аспекти и счетоводно отчитане на разчетните отношения с неизправни акционери.		2	3	
5.1.	Правни, данъчни и счетоводни аспекти на непаричните (апортните) вноски			
5.2.	Правни последици и счетоводни процедури при неизправност на акционера			
Тема 6. Счетоводно отчитане на капиталовите промени. Преференциално участие на старите акционери в капиталовото увеличение.		1	3	
6.1.	Нормативно регламентиране на увеличението на основния капитал			
6.2.	Преференциално участие на съществуващи акционери в увеличението на капитала			
Тема 7. Счетоводен модел на финансовата операция "увеличение на основния капитал чрез дивидентни акции"		1	2	
7.1.	Увеличаване на капитала чрез раздаване на нови акции вместо дивиденти (дивидентни акции)- <i>Stock dividend</i>			
7.2.	Увеличаване на основния капитал чрез капитализиране на печалба			
Тема 8. Счетоводно отчитане на намалението на капитала при обратно изкупуване на акции, оптимизиране на капиталовата база и при финансово оздравяване на дружеството.		3	5	
8.1.	Намаляване на капитала-основни случаи и технически способности за реализация			
8.2.	Изкупуване на собствени акции-правни и счетоводни аспекти			
8.3.	Намаляване на основния капитал с цел оптимизиране размера на капиталовата база на дружеството			
8.4.	Намаляване на капитала при саниране (финансово оздра-			

	вяване) на дружеството			
Тема 9. Счетоводно отчитане на други операции, касаещи капитала-плащания, базирани на акции и преобразуване на дружеството.		2	3	
9.1.	Плащания, базирани на акции			
9.2.	Промени в капитала при преобразуване на акционерното дружество			
Тема 10. Икономико-правна характеристика на облигационното финансиране. Методическа схема за финансов анализ на финансиращ вариант "акции или облигации"		2	2	
10.1.	Обща характеристика на облигационния заем като форма на допълнително финансиране на дружеството.			
10.2.	Финансово-управленски мотиви и правни съображения за избор на финансиращ вариант „емисия на облигации”			
Тема 11. Счетоводни процедури за отразяване хода на емисията и определяне емисионната стойност на облигациите. Подходи за третиране на емисионните разлики.		2	3	
11.1.	Счетоводни процедури за отразяване хода на емисията на облигации			
11.2.	Методически подход при определяне емисионната стойност на облигациите			
11.3.	Счетоводно третиране на емисионните разлики-премии и отстъпки			
Тема 12. Счетоводно отчитане на лихвените задължения и плащания до падежа.		2	3	
12.1.	Особености на отчетния процес, свързан с лихвените задължения и плащания преди обявената първа лихвена дата или на самата дата			
12.2.	Особености на отчетния процес, свързан с лихвените задължения и плащания между две лихвени дати			
Тема 13. Специфични счетоводни процедури при избора на метод за погасяване на облигационния дълг. Конвертиране на облигации в акции и обратно изкупуване.		2	4	
13.1.	Счетоводни трактовки при избора на вариант (метод) за погасяване на облигационния заем			
13.2.	Изкупуване на собствени облигации и рефинансиране на дружеството с нова дългова емисия			
13.3.	Финансово-счетоводна трактовка на конверсията на облигации в акции като начин за погасяване на облигационен заем			
Тема 14. Управленски решения при затруднено или невъзможно погасяване на облигационен дълг. Счетоводно третиране на операциите по уреждане на дълга.		2	3	

14.1.	Счетоводна трактовка на реструктурирането на дълга			
14.2.	Техники за уреждане на облигационния дълг чрез суапови сделки (<i>Equity swap</i> и <i>Assets swap</i>)			
Тема 15. Насоки на влияние на счетоводната политика върху печалбата за разпределение		1	1	
15.1.	Влияние на фазата на икономическия цикъл върху модела на счетоводна политика			
15.2.	Основни направления за въздействие на някои елементи от възприетия тип счетоводна политика върху величината на печалбата			
Тема 16. Схеми за разпределение на печалбата- правни и счетоводни аспекти		2	2	
16.1.	Основни модели за разпределение на печалбата при акционерните дружества			
16.2.	Финансово-счетоводни аспекти на дивидентите като елемент на разпределителната схема			
Тема 17. Модели за дивидентна политика. Основни финансови показатели, обвързани с печалбата и индикатори за дивидентна политика.		2	3	
17.1.	Факторни компоненти на оптималния модел дивидентна политика			
17.2.	Финансово-счетоводни показатели, обвързани с печалбата на акционерните дружества и нейното разпределение			
Общо:		30	45	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Защита на курсова работа по избрана тема	1	45
1.2.	Контролна работа - писмена по зададена конкретна задача	1	45
Общо за семестриален контрол:		2	90
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит - класически писмен с 2 изтеглени на лотариен принцип въпроса и решаване на задача	1	75
Общо за сесиен контрол:		1	75
Общо за всички форми на контрол:		3	165

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

А. Учебници и учебни помагала:

1. Захариев, П. "Счетоводство на капиталовите дружества, част първа "Акционерни дружества", изд. "Гея Принт", второ допълнено и преработено издание, Варна, 2008г.

2. Захариев, П., Йосифова-Попова, Н. “Сборник от тестове и задачи по счетоводство на капиталовите дружества, част първа “Акционерни дружества”, изд. “Гея Принт”, Варна, 2008г.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

Б. Книги и монографии:

1. Аверкович, Ек., Счетоводство на търговските дружества и корпорациите, СА „Д.А.Ценов”-Свищов, 2007
2. Александров, Ал., Придобиване на собствени акции от акционерно дружество по Търговския закон, изд.”Апис”, 2015
3. Калайджиев, Ангел, Търговски дружества. Персонални дружества. Дружество с ограничена отговорност, изд.”Сиби”, 2014
4. Калайджиев, А., Преобразуване на търговски дружества, ИК “Труд и право”, С., 2005 г.
5. Международни стандарти за финансово отчитане, к-в, Практически наръчник, РААБЕ, 2004-2008 г.
6. Милър, Ръководство по европейско счетоводство, пето издание, издателство “Аспен”, 2006г.
7. Ставру, Ст., Въпроси на българското вещно право, изд. “Фенея”, С., 2008г.
8. Стефанов, Г., Еднолични търговски дружества, ИК „Труд и право”, София, 2015
9. Таджер, В., Геджиков, Огн. и др., Капиталови търговски дружества, ИК „Труд и право”, София, 2011
10. Arnold, Glen, Corporate financial management, Fifth edition, Pearson education limited, 2012
11. Berk, Jonathan; DeMarzo, Peter, Corporative finance, Third edition, Pearson education limited, 2014
12. Brigham, Eugene; Ehrhardt, Michel, Financial management-Theory & Practice, 15 edition, Cengage learning, 2015
13. Goyal.V.K., Goyal, R., Corporate accounting, PHI Learning Private limited, Delhi, 2013
14. Warren, S., Carl; Reeve, M., James; Duchac, E., Jonathan, Corporate Financial Accounting, Cengage learning, 2016

В. Статии и научни доклади:

1. Бонев, Ж., Дивидентите в българските акционерни дружества, списание ИДЕС, бр.2/2014г.
2. Бонев, Ж., Отчитане на непарични (апортни) вноски, списание ИДЕС, бр.7/2015г.
3. Бонев, Ж., Преобразуване на дружества чрез промяна на правната форма, спис.”Счетоводство”, бр.4/2015
4. Бонев, Ж., Определяне на доход на акция, сп. “Счетоводство плюс”, бр. 8/2005 г.
5. Бонев, Ж., Размяна на активи, сп. “Актив”, октомври, 2007г.
6. Велчев, К., Влияние на креативните счетоводни практики при изготвяне на финансовите отчети, Сборник с доклади от международна научна конференция „Тенденции и предизвикателства в развитието на икономиката”, Варна, 10-11 май 2012г., изд. „Наука и икономика”, стр.224-232

7. Велчев, К., Влияние на креативните счетоводни практики при оценка и оповестяване на стопанските факти във финансовите отчети по примера на ENRON, Известия на Съюза на учените-Варна, 2012г., стр.49-56, <https://www.researchgate.net/publication/236616060>
8. Гълъбов, М., Влияние на капиталовата структура върху цените на финансиране с ценни книжа и финансовата стойност на фирмата, сп. “Български счетоводител”, бр.12/2008г.
9. Дурин, Ст., Отчитане на съставни финансови инструменти, сп.”Счетоводство плюс, Данъци, социални отношения, бр.12/2007г.
10. Душанов, Ив., Четвъртата директива на Съвета на Европейските общности-основополагащ документ и начало при хармонизирането на счетоводството в условията на евроинтеграция, сп.”Български счетоводител”, бр.7/2008г.
11. Захариев, П., О некоторых аспектах учета выплат по долевым финансовым инструментам, доклад за Международна научна конференция на Казанския кооперативен институт, публикувана в сборник от доклади „Потребительская кооперация-теория, методология и практика”, Москва, 2010, стр. 175-181
12. Захариев, П., Правни, счетоводни и данъчни аспекти на непаричните (апортните) вноски, статия, “Наръчник на счетоводителя”, бр.6/2009г., изд. “Плутон-1”, Пловдив, с.61-67
13. Захариев, П., Финансово-управленски мотиви при избора на дългосрочен финансиращ вариант в дружество от корпоративен тип, сп. “Известия на Икономическия университет”, Варна, кн. 2/1993 г.
14. Златков, Ив., Разпределението на печалбата за дивиденди, сп. “Български счетоводител”, бр.11/2008г.
15. Костов, Б. Счетоводни и данъчни аспекти на превръщането на дълг срещу собственост, списание ИДЕС, бр.3/2015г.
16. Михайлова, М., Счетоводни аспекти на основния капитал, „Научни трудове на Русенския университет-2015”, том 54, серия 5.1, стр.65-69
17. Нановска Т., МСФО 2 Плащания, базирани върху ценни книжа, в-к “Седмичен законник”, бр. 44/22-28.11.2004 г.
18. Николов, Ил., Данъчно облагане на дивидентите, сп. “Български счетоводител”, бр.11/2008г.
19. Николов Н., Счетоводно отчитане на апорт, сп. “Актив”, октомври 2007г.
20. Николов, Г., Специфични особености на счетоводното отчитане на конвертируемите облигации при издателя, списание ИДЕС, бр.6/2013г.
21. Николов, Г., По въпроса за счетоводното третиране на дяловете в дружество с ограничена отговорност като собствен капитал, списание ИДЕС, бр.1/2016г.
22. Панева Л., Пазарният лихвен процент като основа на нормата на дисконтиране, [www. CDs.rezon.bg](http://www.CDs.rezon.bg), януари, 2006г., бр.1 (16)
23. Петков Г., Данъчен режим на дивидентите, сп. “Български законник”, бр.8/2005г.
24. Попова-Йосифова, Н., Счетоводно отчитане и оповестяване на сделките с плащане на базата на акции, доклад, II МЕЖДУНАРОДНАЯ ДИСТАНЦИОННАЯ НАУЧНАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ „Тенденции и перспективы развития современного научного знания”, г. Москва, 11.04.2012 г., Науч.-инф. Издат. Центр „Институт стратегических исследований”-Москва: Изд-во „Спецкнига”, Отпечатан в сборник с доклади, с. 143-147

25. Райнов, Б., Изключване на акционер от АД, поради невнасяне в срок на записани акции, в-к “Седмичен законник”, бр. 40/25-31.10.2004 г.

26. Симов Ив., Апорт на ДМА при придобиване на дял в друго предприятие, в-к “Седмичен законник”, бр. 30/1-7 август 2005 г.

27. Тодоров, Л., Оценка на финансовия риск на публичните дружества при инвестиране в акции, сп.”Български счетоводител”, бр.6/март 2008г.

28. Филипова, Ф. Предизвикателствата пред счетоводната професия и нейната променяща се роля, доклад, Международна научна конференция „Икономиката в променящия се свят: национални, регионални и глобални измерения“, 15.05.2015г., ИУ, <https://www.researchgate.net/publication/309195214>

29. Филипова, Ф., Всички пътища тръгват от Рим, Впечатления от 19-ия Световен конгрес на счетоводителите, Рим, 10-13.11.2014г., Auditorium Parco Della Musica, списание ИДЕС, бр.1/2015г., <https://www.researchgate.net/publication/309352312>

30. Христов, Вл., Счетоводни и данъчни аспекти на разпределените непарични дивиденди, списание ИДЕС, бр.8/2015г.

Г. Нормативни актове:

1. Закон за счетоводството, ДВ, бр.95 от 08 декември 2015г.
2. Търговски закон, ДВ, бр. 48/18.06.1991 г.
3. Закон за публичното предлагане на ценни книжа, ДВ, бр. 114/30.12.1999 г.
4. Закон за пазарите на финансови инструменти, ДВ, бр. 52 от 29.06.2007 г., в сила от 01.11.2007 г.
5. Наредба №2 от 17.09.2003 г. за проспектите при публично предлагане и допускане до търговия на регулиран пазар на ценни книжа и за разкриването на информация от публичните дружества и другите емитенти на ценни книжа, приета с Решение № 02-Н на Комисията за финансов надзор от 17.09.2003 г., обн., ДВ, бр. 90 от 10.10.2003 г.
6. Наредба №41/11.06.2008г. на Комисията за финансов надзор за изискванията към съдържанието на обосновката на цената на акциите на публично дружество, включително към прилагането на оценъчни методи, в случаите на преобразуване, договор за съвместно предприятие и търгово предлагане, ДВ, бр.59/01.07.2008г.
7. Втора директива на Съвета на ЕИО относно формирането, поддържането и промяната на капитала на публичните дружества с ограничена отговорност (Second Council Directive 77/91/ЕЕС), 1976 г.
8. Трета директива на Съвета на ЕИО от 09.10.1978г. относно сливанията на акционерни дружества (75/855/ЕИО)
9. Четвърта директива на Съвета на ЕИО (Fourth Council Directive 78/660/ЕЕС) за годишните отчети на определени компании, 1978 г.
10. Шеста директива на Съвета на ЕИО от 17.12.1982г. относно разделянията на акционерни дружества (82/891/ЕИО)
11. Международни счетоводни стандарти и Международни стандарти за финансови отчети
12. Национални стандарти за финансови отчети за малки и средни предприятия, ПМС № 46/21.03.2005 г., ДВ, бр. 30/07.04.2005 г.

13. Постановление № 394 от 30 декември 2015 г. за изменение и допълнение на Националните стандарти за финансови отчети за малки и средни предприятия, приети с Постановление № 46 на Министерския съвет от 2005 г., ДВ, бр. 3 от 12.01.2016г.

14. Примерен сметкоплан на катедра “Счетоводна отчетност” при Икономически университет-гр. Варна

15. Примерен сметкоплан на банките

16. Правилник на “Българска фондова борса-София” АД